

/ Jesús Ciscar

La LRU no s'ha guanyat massa simpaties.

Moviment estudiantil: Maravall intenta controlar-lo

Dues formes, dos models reivindicatius, enfronten el moviment estudiantil. Un moviment vell que no s'ha adormit ni retrocedeix, malgrat que molts dels antics dirigents són avui insignes pares de la pàtria. Davant un Ministeri d'Educació que intenta controlar-lo.

València, 2 de novembre de 1984. L'arribada d'un sobre, amb senyes del Ministeri d'Educació, convocant a Madrid els alumnes representants dels claustres constituents no produí cap nova sospita. Confirmava, només, les suposicions sobre la mediatització política oficial. No hauria calgut la faixa adhesiva que ocultava l'expedidor. Tot-hom sabia ja que la reunió era emplaçada pel govern o pels seus simpatitzants.

Ismael LÓPEZ

I és que el gabinet socialista, a través de la Secretaria d'Estat per a Universitats, ja anava operant, segons sembla, des de molt de temps enrere. Els ajuts econòmics havien afavorit grups d'estudiants actius, però afins a les posicions dels socialdemòcrates. L'administració estava molt interessada a tenir davant la mesa de negociacions uns representants «raonables».

L'ombra del Ministeri és allargada

5 de desembre de 1984. Un editorial de la premsa madrilenya opinava

que «l'aparició d'un moviment estudiantil organitzat, que trie lliurement els seus representants i que lluite per les seues reivindicacions, ha de ser saludada». La vespra, una vaga general d'estudiants havia sacsejat tots els centres docents de l'estat. Al País Valencià tots els universitaris s'havien sumat a la convocatòria del Bloc d'Estudiants Agermanats. El ministre d'Educació, José Maria Maravall, negà que el moviment estigués polititzat i definí les peticions dels mobilitzats de «perfectament raonables». I conclougué que «un movi-

ment estudiantil estable no pot ser dirigit des de les institucions». ¿Ho pretenia ningú?

La vaga havia partit de la reunió celebrada a Madrid la setmana del 12 al 17 de novembre. Tant Carmina Virgili, secretària general d'Universitats, com Alfredo Pérez Rubalcaba, director del Gabinet Tècnic, havien parlat sobre la mobilització d'ídèntica manera. Idèntica i insòlita. «El Ministeri no se sent especialment preocupat per la convocatòria», digué Rubalcaba. I hi afegí: «la impressió de l'administració és favorable davant la serietat dels plantejaments i les reivindicacions sorgits de

que negociar, una universitat gratuïta per a tots».

Per als grups que sostenen la segona posició, els denominats per la premsa conservadora com «d'extrema esquerra», l'administració i el partit en el govern «es troben al darrere d'algunes convocatòries i reunions fantasmes». I precisen que «només amb el suport de la Secretaria és possible reunir, durant alguns dies i en un cèntric hotel de Madrid, una vintena llarga d'estudiants, i sostenir després tota la infraestructura necessària per tal de mantenir en contacte els representants de totes les universitats existents».

La Universitat, entre la continuïtat i el canvi.

/ Jordi Vicent

l'esmentada reunió». Tot seguit, el director passava a explicar que el Ministeri intuïa «la possibilitat que els estudiants hagen trobat, en l'actual procés constituent, un punt de partida per a una organització seriosa».

De manera que, encara que sembla mentida, l'administració veia amb bons ulls el possible ressorgiment dels estudiants, després de llargs mesos de calma silenciosa. Aspirava a l'estabilitat, a la unitat d'un moviment dispers, dividit, con sempre, en dues tendències: l'una «moderada», que pretenia obtenir millores acadèmiques limitades i parcials, i l'altra de signe «radical», que intentaria, com digueren els seus portaveus en les jornades de Barcelona del gener passat, lluitar per «conquerir, més

El nostre home a la politècnica

«L'objectiu evident —continua dient— és precipitar un procés que el duga a comptar (al Ministeri) amb una organització de tall institucional, amb uns objectius i uns supòsits mínims, amb una política que no entre en contradicció amb la seua, sinó que la complemente i serveix per a canalitzar el descontentament dels estudiants cap a un diàleg retallat que els aparte de les seues vertaderes necessitats».

Per aquest objectiu, «incorporar els estudiants a les directrius del Ministeri», treballava, segons sembla, José Maria Hernández, un alumne de la Politècnica madrilenya, desco-

Les opi

Vicent Martínez, Alumne membre de l'equip rectoral:

«L'arribada del govern del PSOE dugué un cert ambient de passivitat. Entre alguns sectors de l'estudiantat hi ha hagut una certa ingenuïtat davant de la plítica del Ministeri. El govern és igual, pel que hem de jutjar-lo és per la seua política universitària.»

«Molts dels estudiants que, ara, han tractat de donar un caràcter excessivament jerarquitzat al moviment estan treballant, segurament, perquè és un trampolí polític, i és gent que milita prop del partit del govern. Es pensen que, així, podran entrar en l'aparell del poder.»

«Lluitarem per un projecte d'Universitat que no se separe del mateix projecte de transformació social.»

Josep Guia, vice-rector d'Estatuts:

«Observem en la Universitat de València un canvi, pel que fa a la vinculació dels estudiants i dels estaments al propi país, a la lucidesa de la reivindicació de la nostra llengua, de la nostra realitat nacional. En aquest sentit, el moviment és molt més avançat. Quant els continguts, però, s'ha retrocedit molt. En els costums, en les formes de propiciar una crítica radical al sistema capitalista i intentar propiciar unes altres formes més lliures de vida, des de les relacions humanes, sexuals, personals, de la propietat, etc.»

«Hi ha sectors de l'actual «moguda» estudiantil que segueixen tesis ministerials.»

tre, aconsegueix col·locar-se al capdavant de les mobilitzacions en marxa, com també dirigir les negociacions amb l'administració sobre els grans problemes pendents i sobre d'altres de ben concrets: congelació de les taxes acadèmiques, ampliació de les dotacions becàries, admissió

nions

«La victòria del Bloc és una victòria a mitjan fer. Tot està encara per guanyar.»

Sergio Sevilla, vice-rector d'Estudis:

«No cal esperar immediatament que els estudiants s'organitzen d'una manera sindical. Cal estar oberts a qualsevol forma d'organització que estimule a la participació. Les reivindicacions que, fins ara, s'han plantejat, són puntuals, molt concretes.»

«No es fa una renovació sense la participació activa de bona part dels membres de la comunitat universitària. Esperem que no es convertirà en un procés esporàdic.»

Javier Martínez (Gabi), membre de la comissió gestora d'estudiants:

«Gestionar la Universitat és essencial. Participar-hi n'és només un aspecte. La Universitat segueix encara sense eixir de l'obscurantisme medieval. Açò queda molt ben reflectit en la desproporcionalitat estamental a l'hora de prendre decisions. Continuen institucionalitzats els privilegis.»

«El moviment estudiantil mai no es podrà oficialitzar. Sempre necessitarà ser autònom, perquè té una identitat pròpia.»

«El Ministeri ha dirigit la negociació per tal de legalitzar els retalls que la LRU conté. Amb aquest govern, la Universitat continuarà sent elitista, cara, acientífica i pseudo-democràtica.»

«El Bloc Progressista ha d'oferir, des d'ara, una vertadera alternativa.»

dels alumnes que es quedaren sense accés pel *numerus clausus*, etc.

Però les preocupacions d'aquest representant del corrent «moderat» no anaven, segons sembla, per ací. La seua tesi central era la de «construir —en les seues paraules— una vertadera Coordinadora a nivell es-

tatal». A això quasi ningú no s'oposava. Però allò que durant anys havia paregut impossible alçar, allò que encara se seguia discutint, apareix format en unes quantes setmanes davant el desconcert de tothom. A partir d'aleshores, la confusió i la desconfiança es mostraren latents. Ningú no sabia qui havia organitzat allò. Però els rumors s'estaven tancant i apuntaven, en conjunt, al fet que les Joventuts Socialistes i la seua debilíssima organització universitària, l'ASU, n'eren els foscos promotors. J. M. Hernández havia de ser-ne el portaveu. El ministre havia trobat el seu home.

persistir pel camí de les negociacions de desembre. El trencament era un fet.

La reunió de Jarandilla

9 i 10 de març de 1985. El primer entreu de representants universitaris «moderats» es produeix a Jarandilla (Càceres). Malgrat que l'equip d'Hernández assenyala la necessitat «d'anar a les coses comunes i no a allò que pot desunir-nos», la reunió conclou sense cap posició concreta en els dos temes bàsics: la creació d'una coordinadora permanent i la

/ Jordi Vicent

«Els estudiants demanen el que han demanat sempre».

Però en la reunió de Barcelona del gener passat, un grup d'estudiants de Galícia, del País Basc, Catalunya, el País Valencià i Canàries, entre d'altres, desautoritzen Hernández i la comissió negociadora que, formant un equip amb les seues posicions, havia pactat amb l'administració «uns acords vergonyants», segons l'oposició, i els havia acusat, així mateix, d'«haver negociat burocràticament» i «al marge de la comunitat d'estudiants».

L'equip perdedor, amb Hernández al capdavant, optà per desaparèixer. Entre els districtes allí representats, la gran majoria trià continuar el calendari de mobilitzacions ja aprovades i «traslladar a la base» les passes a fer. D'altres, però, preferiren

posició a mantenir sobre la vaga del dia 14, convocada pels de Barcelona. Cada u seguirà el seu camí. El moviment «radical», per la seua part, porta avant la convocatòria de dijous 14 de març. La majoria dels districtes secunden l'atur. L'èxit, assenyalat en tota la premsa, és complet. Han prestat suport a la vaga les universitats de Catalunya, València, el País Basc, Galícia, Andalusia i Madrid. La universitat alacantina decidí no fer-ho, malgrat que, tres dies abans, havia registrat una de les majors manifestacions en la història de la ciutat, contra el retall en els pressuposts d'Educació. La Junta de Govern, en bloc, havia dimitit.

La resposta de Maravall a la paràlització de les activitats fou la ironia,

l'acusació de maximalisme i el desprestigi: «Els estudiants demanen les coses de sempre», i hi afegí sarcàsticament: «Inclús, la independència de Canàries». No obstant això, el titular d'Educació opinava: «No se m'ocorre pensar que aquests estudiants puguen ser manipulats». ¿i els altres?

L'ensenyament més car i de la pitjor qualitat

I és que, malgrat que María Conuelo Reyna, especialista també en ensenyament, diga des del seu cavernícola diari que «als països socialistes, el nivell d'exigència a l'alumne és molt elevat. Si no el pot assolir, l'envien a picar pedra sense contemplacions» i que «la Universitat, per defi-

nició, és elitista», la preocupació dels professors gallecs Pedro Arias i Raúl Cancio és ben distinta.

Així parlen en el seu llibre sobre *La situació de la Universitat a Galícia*. Per a ells, l'universitari de l'Estat espanyol és el que «més paga d'Europa» i el que «rep les pitjors contrapartides en infraestructura, serveis i dotació». El quadre de xifres i de variacions és alarmant. «L'augment desmesurat de taxes —respecte al curs 82-83 el cost ha augmentat el 63 per cent— no s'ha vist correspost en un augment paral·lel del finançament públic de la Universitat», segons els esmentats investigadors. Mentre els deu països de la CEE destinen un 6% del PNB a Educació, a Espanya solament se'n desti-

nava un 2%. El pressupost destinat a la Universitat fou en 1984 de 104.000 milions de pessetes i la subvenció a l'ensenyament privat, per a aquell mateix any, de més de 105.000 milions de pessetes.

El Ministeri de Defensa compta, per a enguany, amb una partida de 679.811 milions, i destina, a més, un pressupost extra de 216.899 milions per a armament. El pressupost universitari és, no obstant això, de només 117.000 milions. Finalment, mentre Defensa i Interior han vist augmentar les seues entrades en un 11,4%, Educació ha vist davallar els seus percentatges, respecte a l'anterior curs, en un 3%. Els desequilibris en els pressuposts militaristes de Reagan no són, comparativament, tan distints.

Al País Valencià, una política educativa diferent als projectes ministerials socialistes és urgentment reclamada per tots els estaments que componen l'arc universitari. El Bloc Progressista, que diu defensar «una Universitat progressista, moderna i valenciana», sembla agrupar una majoria important de col·lectius docents. Diversos agrupaments com la Plataforma, el col·lectiu Joan Lluís Vives i el Grup dels 20, junt amb organitzacions polítiques nacionalistes i d'esquerra, estan treballant al seu si.

Un elevat nombre d'independents i el Bloc d'Estudiants Agermanats, li donen suport. D'altres, han preferit marxar a banda, al·ludint a la «institucionalització del Bloc». Enfront de tots ells, Alternativa Universitaria, el vell i franquista SEU de Suárez, Martín Villa i Barrionuevo, diu lluitar per «potenciar els òrgans de representació que, efectivament, trien els alumnes» i «contra el constant menyspreu a la cultura i la llengua espanyoles».

L'ensenyament necessita un canvi. Un canvi que, almenys al país, podria començar ara. Però, mentrestant, el vell moviment estudiantil que fa temps corria entre gorres de plat i cavalls suats, segueix avant perquè, com diu Vicent Martínez, alumne en l'equip rectoral de Ramon Lapiedra, «constituïm un sector social amb una terrible capacitat de renovació». O, en paraules de la Comissió Gestora d'Estudiants de València, «no ens regalaran res. Hauren de conquerir-ho».

Alacant vol més pressuposts.

/ Jesús Ciscar